"שניהם ברשות או שניהם שלא ברשות הזיקו

זה את זה חייבין הוזקו זה בזה פטורין טעמא

דשניהם ברשות או שניהם שלא ברשות אבל

אחד ברשות ואחד שלא ברשות דברשות

פמור שלא ברשות חייב: נפל לבור והבאיש

מימיו חייב: אמר רבא ילא שנו אלא שהבאיש

בשעת נפילה אבל לאחר נפילה פטור מ"ט

הוי שור בור ומים כלים ולא מצינו בור שחייב

בו את הכלים הניחא לשמואל דאמר 6 כל

תקלה בור הוא אלא לרב דאמר עד דמפקר

ליה מאי איכא למימר אלא אי איתמר הכי

איתמר אמר רבא לא שנו אלא שהבאיש

מגופו אבל הבאיש מריחו פטור מאי טעמא

גרמא בעלמא הוא וגרמא בעלמא לא

מיחייב: היה אביו או בגו לתוכו משלם

את הכופר: ואמאי הא תם הוא יאמר רב

יבמועד ליפול על בני אדם בבורות עסקינן

א"ה בר קמלא הוא אמר רב יוסף ידחזא

ירוקא ונפל שמואל אמר יהא מני ר' יוםי

הגלילי היא דאמר תם משלם חצי כופר עולא

אמר • ר' יוםי הגלילי היא דאמר כר' מרפון

"דאמר קרן בחצר הניזק נזק שלם משלם

ה"נ כופר שלם משלם בשלמא לעולא היינו

דקתני היה אביו או בנו לתוכו אלא לשמואל

מאי איריא אביו או בנו אפילו אחר נמי

אורחיה דמילתא קתני: ואם הכנים ברשות

בעל חצר חייב [כו']: איתמר רב אמר הלכתא

כת"ק ושמואל אמר הלכתא כרבי תנו רבנן

כנום שורך ושמרו הזיק חייב הוזק פמור

כנום שורך ואני אשמרנו הוזק חייב הזיק

פטור הא גופא קשיא אמרת כנום שורך

ושמרו הזיק חייב הוזק פמור מעמא דא"ל

שמרו דחייב בעל השור ופמור בעל חצר הא

סתמא חייב בעל חצר ופמור בעל השור

דבסתמא מקבל עליה נמירותא אימא סיפא

כנום שורך ואני אשמרנו הוזק חייב הזיק

פטור טעמא דאמר ליה ואני אשמרנו הוא

דמחייב בעל החצר ופטור בעל השור הא

סתמא חייב בעל השור ופמור בעל חצר

דבסתמא לא מקבל עליה נמירותא אתאן

לרבי דאמר עד שיקבל עליה (6) נמירותא בעל

הבית לשמור רישא רבנן וסיפא רבי א"ר

אלעזר תברא מי ששנה זו לא שנה זו רבא

אמר כולה רבגן היא איידי דנסיב רישא

שמרו תנא סיפא ואני אשמרנו רב פפא אמר

כולה רבי היא וסבר לה כר' מרפון דאמר

קרן בחצר הניזק נזק שלם משלם הלכך אמר ליה שמרו לא מקני ליה מקום בחצר והויא

ל**הבירו.** הוא הדין למתכוין לאשה נמי פטור כדאמרינן בפירחין דלעיל _{(דף מב}.) נהי מדמי ולדות ובגמ' (מט.) מפרש אמאי נקט מתכוין לחבירו:

יה) [לעיל כוו. נמו.], כ) לעיל מד., ג) [לעיל טו. כו.], ד) [לעיל יד. וש"נ], ד) אולי

ל"ל על המיחה אלא על נית על הנמעה מנו על מקי הבהמה, 1) בס"א: בראשונות, 1) עיין ר"מ,

כנתשוחות, ה) עיין לינה, ה) [שמות כא], ט) ועיין בספר כוס ישועות, י) [ועי׳

תוספות ב"מ מט. ד"ה כל הא], כי [ל"ל ואמר הוא], ל) [ל"ל ואמרה היא],

הגהות הב"ח

(h) גמ' אתאן לרכי דאתר עד שיקבל עליה בעל הבית נטירותא רישא רכנן

-3//55

גליון הש"ם

גמ' ריה"ג היא דאמר כר"מ. קשה לי הא להדיא אר"ע כן נכופר דמשלם

ברשות ניזק כופר שלם לעיל דף כו ע"א וא"כ למאי לכייך ללמוד ממה דאמר ר"ט כן במק וגם הו"ל לומר

בז א מיי׳ פ״א מהל׳ חובל ומזיק הלכה יא ופ"ו הלכה ג ועיין בהשגות ובמ"מ סמג עשין ע טוש"ע ח"מ סי" שעח סעיף ז וסימן תכא סעיף

מקי ממון הלכה ה ועיין בהשגות ובמ"מ סמג עשין סח טוש"ע ח"מ סימן

הלכה י סמג שם: ל ה מיי׳ פי״ח מהלכות מקי ממון הלכה ג סמג שם טור ש"ע ח"מ סימן תה סעיף ג: לא ר ז מיי' פ"ד מהלי

סמג עשיו ע טוש"ע ח"מ סימן תכג סעיף א:

הזיקו שלא מדעת אבל אחד ברשות ואחד שלא ברשות האי אית ליה שלח סעיף ד: במ ג ד מיי' פ"י שם לאסוקי אדעתיה בהאי והאי לית ליה לאסוקי אדעתיה בהאי ואם שלא מדעת הזיקו ברשות פטור שלח ברשות חייב: דחזא ירוקא ונפל. רש"י מוקי חובל ומזיק הלכה א ב

הסיא דסיה מתחכך בכותל בג' פעמים הראשונים לא היתה כונתו להתחכך אלא בכוונה להפיל על החדם ופטור דקתני התם אהך אחרונה שהיתה להתחכך והראשונות אהנו שנעשה מתוך כך מועד ובהך אחרינא חשיב ליה משונה קלת שהרג בנפילת הכותל ולכך לא נחשב מועד אלא מחמת הראשונות וזהו דוחק דחשיב משונה מה שעושה להנאתו לאכול ירוקא או להתחכד ש וגם תימה הוא לומר דהוי מועד בהפלת כותל אחרונה שהיתה שלא בכוונה על ידי הראשונות שהיו בכוונה ולפירושו ל"ל דהא דקאמר הכא במועד ליפול על בני אדם בבורות לא הזכיר בני אדם אלא בשביל אחרונה דבג' הראשונות לא חיישינן אלא שיהא מועד ויעשה אורחיה להפיל עלמו בבור לאכול הירק: ושמואל אמר הלכתא כרבי. לכאורה נראה דהלכתא

או כמו שהוא נכנס שלא ברשות

שמא גם אחר נכנם שלא ברשות

ולכך חייבין כשהזיקו זה את זה אפיי

כשמואל בדיני ול"ע דרבא קאמר לעיל הכנים שורו לחצר בעל הבית שלה ברשות וחפר בו בורות שיחין ומערות בעל השור חייב בנזקי חלר משמע אבל ברשות פטור ואי כרבי אפי׳ ברשות חייב דלרבי סתמא חייב בעל השור וכולה סוגיא דלעיל מסיק רבא כרבנן ואפי׳ נשברו ברוח ואפי׳ חנק עלמוי:

מעמא דאמר ליה שמרו. כולה הך סוגיא כרבא דלעיל דלר׳ זירא לא קשה כלל רישא לסיפא וכולה רבי היא והוי סתמא שניהם פטורין בין ברישה בין בסיפה דחין כל אחד מקבל עליו שמירת חבירו ולרבנן הא סתמא שניהם חייבים: איבא סיפא בו'. הכה לה משני נעשה כדמשני בפרק

קמת דקדושין (דף ה:) גבי נתן הות ס וממרה הית מקודשת נתנה היא יואמר הוא אין מקודשת משום דהכא אית ליה שנויא אחרינא דקאמר תברא אבל התם ליכא למימר תברא דליכא פלוגתא במילתא: חמרתא

ליה קרן בחצר הניזק וקרן בחצר הניזק משלם נזק שלם לא אמר ליה שמרו אקנויי אקני ליה מקום בחצר והויא ליה חצר השותפין וקרן בחצר השותפין אינו משלם אלא חצי נזק: בזתני' ישור שהיה מתכוין לחבירו והכה את האשה ויצאו ילִדיה פטור מדמי ולִדות יואדם שהיָה מתכוין לחבירו והכה את האשה ויצאו

ילדיה משלם דמי ולדות כיצד משלם דמי ולדות ישמין את האשה כמה היא יפה עד שלא ילדה וכמה היא יפה משילדה אמר רבן שמעון בן גמליאל ۵″8

שניהם ברשות. פ״ה כגון ברה״ר שלא ברשות כגון ששניהם רלים שניהם ברשום. כגון ברה״ר או חלר השותפין או שנתן לו בעל הבית ברה"ר וקשה דהיינו מתניתין בפרק המניח (לעיל דף לב.) רשות ליכנס: או שניהן שלא ברשות. כגון שניהן רלין ברה"ר: ונראה לפרש כגון שנכנס לחלר בע"ה שלא ברשות או ברשות דאית הויקו. בידים זה את זה ואפי" שלא בתתכוין: חייבין דבנוקין ליה לאסוקי אדעתיה כמו שנתנו לו רשות כמו כן נתנו לאחר רשות - לא שני לן בין מתכוין לשאין מתכוין. והא דתנן בהמניח (לעיל דף

לב.) שנים שהיו מהלכין ברה"ר והזיקו זה את זה פטורין ההוא הזיקו הוזקו הוא ולא דק בלישניה: דברשות פטור. בין היזק דבידים בין היזק דממילה ובדלה ידע ליה: שהבחיש בשעת נפילה. דהוי מזיק ממש ולא דמי לבור: ומים כלים. כל חפלים ככלים דלא חייב בבור ה' (עלה מיתה אלא על מקי בהמה) ושאר חפצים הזיקן זו היא מיתתן: מאי איכא למימר. הא לית ליה תורת בור וממונו הוא ומשורו למדנו ולא פטר ביה כלים: מגופו. שהיה מלוכלך בטיט: אבל מריחיה. לאו גופיה הוא דסרחון דנבילה ממילא אתי לה ונבילה גרמא הוא שגורמת לסרחון שיבא: בר קטלא הוא. בנפילה קמייתא והיאך בא לידי מועד בשלמא גבי מועד דנגיחות איכא למימר כדאמרינן בפירקין דלעיל (דף מא.) דקטל וערק א"נ בשאין מכירין את השור אי נמי שהוזמו זוממי זוממין אבל זה לא עלה מן הבור מאליו וליכא למימר ערק ולא אין מכירין ולא הוומו דמילתא דאית ליה קלא היא: דחוא ירוקא. עשב על פי הבור ובא לאכול ונפל דאהך נפילה לא איכוין ומיהו כופר שלא בכוונה משלם בנפילה אחרונה ואע"פ שאין השור בסקילה ושמעינן לרב (לעיל דף מד.) דאמר פטור מזה ומזה

בקיצור ר"ט היא דאמר תם משלם כופר שלם ברשות :סניות ול"ע

רבינו חננאל

נפל השור לבור והבאיש את מימיו, אוקמה רבא בשהבאיש המים מגופו כגון שעכרן, אבל הבאיש כגון שעכרן, אבל הבאיש מריחו כגון שהבאיש השור והבאישו המים מריח רע שבו פטור, מאי טעמא גרמא בעלמא הוא וגרמא בנזקין לא מחייב. היה אביו או בנו בתוכו משלם הכופר, ואקשינן במועד ליפול על בני אדם בכורות בעידן דחזי ירוקא בגוויה. וקימא לן מועד שלא בכוונה חייב בכופר שלא בכוזנו ווייב בכופו ופטור מן המיתה, והאי כיון דחזא ירוקא לא איכוון להזיק אלא למיכל א כוון יווון אלא לפיכך ההוא ירוקא לפיכך אינו מת. שמואל ועולא אוקמה לר׳ יוסי הגלילי. ופשוטה הלכה כת״ק ושמואל אמר הלכה כרבי.

ה"מ במועד לנגיחות בכוונה וערק לאגמא בראשונה יי ונגח ד׳ שלא בכוונה פטר ליה מגזירת הכתוב דכתיבי השור יסקל וגם בעליו וגו׳ כל זמן שאין השור בסקילה אין בעלים משלמין כופר אבל זה שלא היתה בו חיוב סקילה כלל אין העדאתו אלא לכופר של שן ורגל בחצר הניזה דאוקמינן [מא.] ברגל שדרסה ע"ג מינוק בחצר הניזק דאיכא כופר ברגל ואף על גב דשלה בכוונה הוא ואין השור בסקילה וה"נ דחזא ירוקא ונפל תולדה דשן היא דמתכוין להנאתו. וא"ת משונה הוא ואין זו שן כיון דאייעד ליה אורחא הוא ולאוקמי להך נפילה אחרונה במתכוין והשור בסקילה לא מצינן דלגבי כוונה תם

הוא וליכא כופר דהא כל כמה דלא חזי

ירוקא לא אייעד: ושמואל אמר.

לעולם בתם ומתניתין חלי כופר

האמר ור' יוסי היא: עולא מוהים

לה נמי בתם וכופר שלם: היינו

דקסני אביו או בנו. דהוי קרן

בחלר הניזק דמשלם כופר שלם

אלא לשמואל דאמר חלי כופר מאי

איריא כו': מי ששנה זו כו'. רישא

רבנן וסיפא רבי: כולה רבי היא.

וסיפא דוקא ורישא לא תידוק מינה הא

סתמא הוזק חייב דודאי סתמא נמי

הזיק חייב הווק פטור והאי דנקט

ושמרו לחיוביה מק שלם קאמר אם

החק שורו של בעל חזר הא סתמא חלי נוק: בותנר' שור שהיה מסכוין